ЛИСТОПАД

1972

Київ

Рік видання 46-й

№ 22 (896)

Ціна номера 12 коп.

ПЕРЕЦЬ

ХАНИГА НА РОЗПУТТІ

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Переходити то переходити, а де ж перелазити!!

Допомогти — так допомогти...

До редакції надійшов лист. Із артілі «Прогрес» Іванківського району, що на Київщині:

«Перче, допоможи! У 1969 р. під час будівництва дороги Іванків—Тетерів держава нам збудувала ставок. Площею 8 гектарів. Зосталося ще тільки трохи кущів повиривати і русло старої річки засипати. Так ми вже два роки просимо керівництво ПМК-168, щоб нам допомогли, а вони не хочуть. Звертаємося до райкому партії та в управління сільського господарства, аби вплинули, а вони не впливають...

За дорученням колгоспників
зоотехнік І. С. КОРИТЬКО».

Прочитали ми уважно листа, зібралися усім гуртом і задумалися: як же допомогти?

— Хоч нас мало,— сказав один,— але ж там і роботи не багато. Сам автор пише — на якихось два тижні.

— Правильно! — докинув другий. — Кущі сокирами повицюкуємо, русло лопатами засиплемо.

— Незручно якось, — заперечив третій. — У вік такого бурхливого розвитку техніки — сокирами і лопатами. Думаєте, у «Прогресі» не могли б самі так зробити? Просто там мислять інакше: мовляв, дайте нам, у ротика покладіть та ще й розжуйте. А ми вже якось проковтнемо...

Після такого доказу ми одностайно вирішили: «Допомогти — так допомогти!..»

Чекайте, дорогі прогресівчани...

За дорученням редакційного
колективу Ол. ОЗЕРЕНКО.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

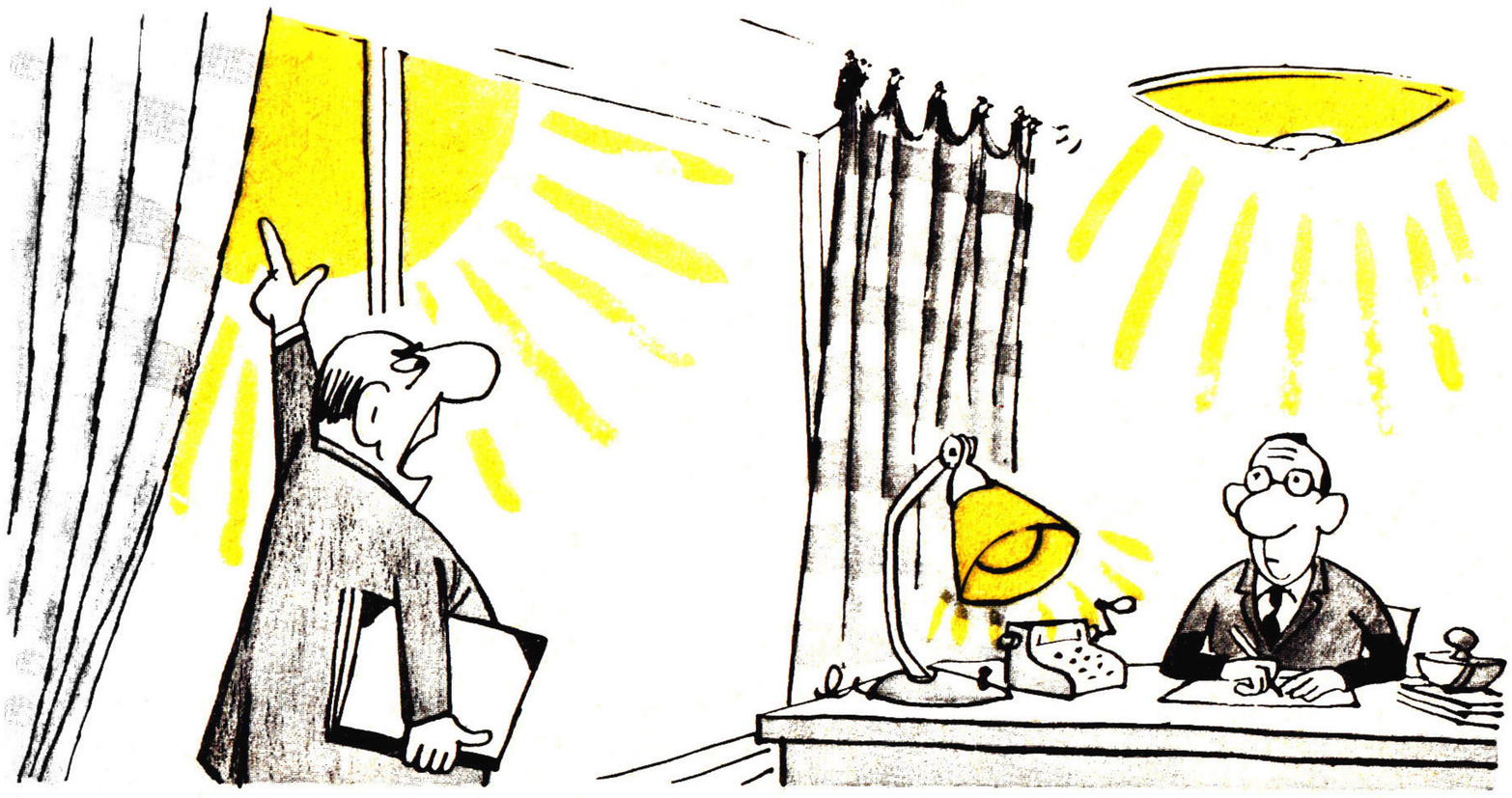

— Ще сонце світить, а ви вже світло ввімкнули!

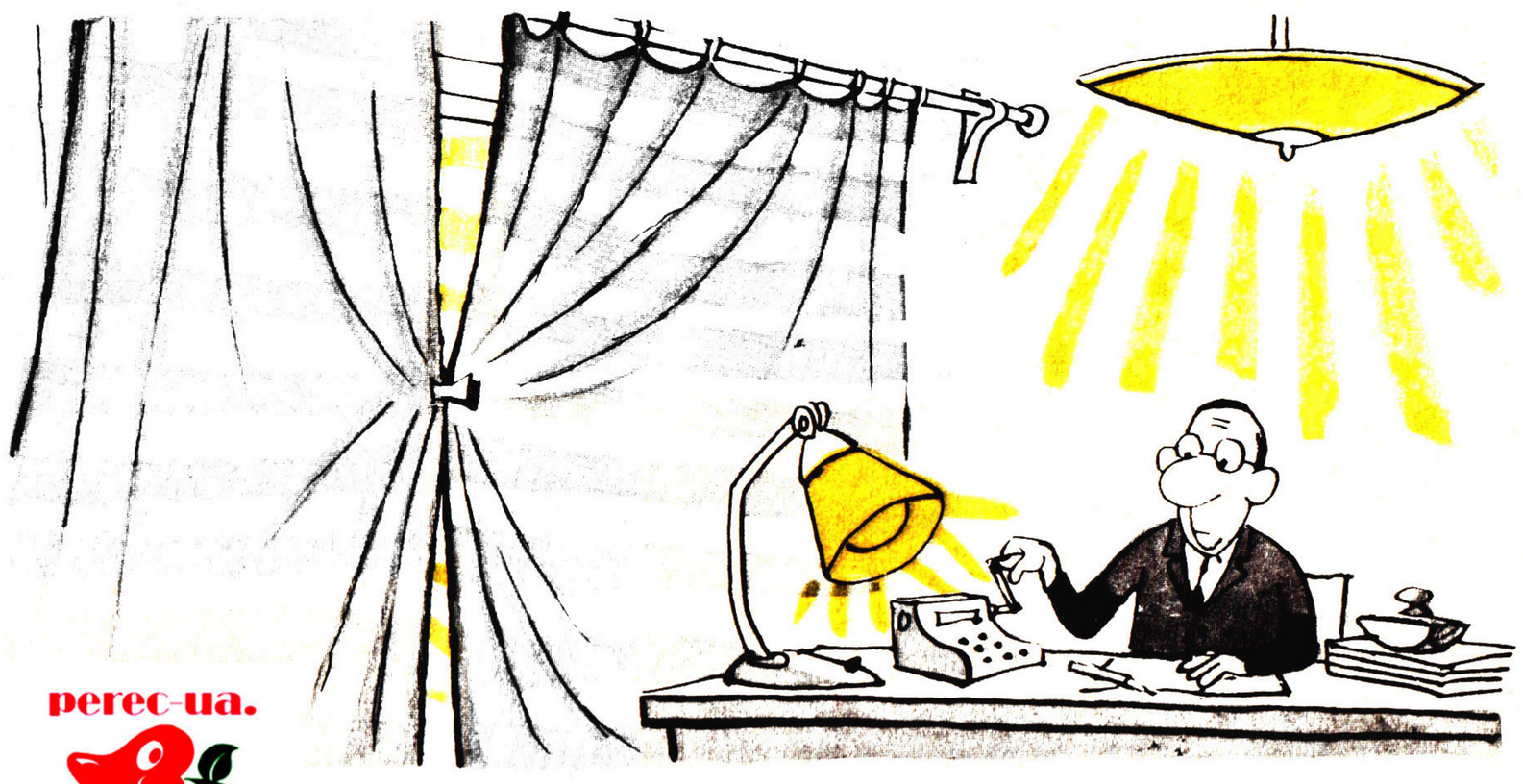

perec-ua.
perec-ua.

Телеграфне агентство Перця

ХЛІБ ІЗ НАЧИНКОЮ

ВОЛИНСЬКА область. (Кор. ТАП). «Кожен грам металу — в дію» — під таким лозунгом трудяться пекарі Любомльського хлібозаводу. Вони навіть звичайній гайці не дають пропасти.

На адресу підприємства надходять листи з подяками. «Спасибі вам, що виручили, — пише громадянин М. В. Кузін. — Мені позаріз потрібна була гайка на 14 міліметрів, але ніде не міг її роздобути. Та купив хлібину, випечену вами, і знайшов у ній те, що шукав».

Тепер на підприємстві розробляють технологію запікання у хліб більших металевих предметів, потрібних у домашньому господарстві.

РАДІОТЕЛЕФОНИ — СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВУ

ВОРОШИЛОВГРАДСЬКА область. (Кор. ТАП). Приємний сюрприз підготували трудівникам радгоспу «Новий Донбас» працівники Старобільського лінійно-телефонного управління. Вони перетворили всі радгоспні телефонні апарати на радіотелефони. Знявши трубку, абонентові тепер можна скільки завгодно слухати останні вісті та легку музику. Поговорити, правда, по такому апарату не вдається, і тому вдячні абоненти не можуть висловити телефоном свого захоплення начальникові Старобільського ЛТУ т. Синявському.

ВИПРОБУВАННЯ ЧАСОМ

Новий метод перевірки якості роботи запровадили в будівельному управлінні № 142 Одесько-Кишинівської залізниці. Суть його полягає ось у чому. Незавершену споруду (без вікон, даху і дверей) залишають напризволяще. Якщо за певний строк сонце, вітер і вода не доконають її, значить, майстри попрацювали на совість.

Випробування часом проходять і стіни приміщення залізничного вокзалу станції Плетений Ташлик Кіровоградської області. Піврічна перевірка показала, що якість робіт непогана. Гіршою виявилася цегла. Вона під дією стихії вже розсипається.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

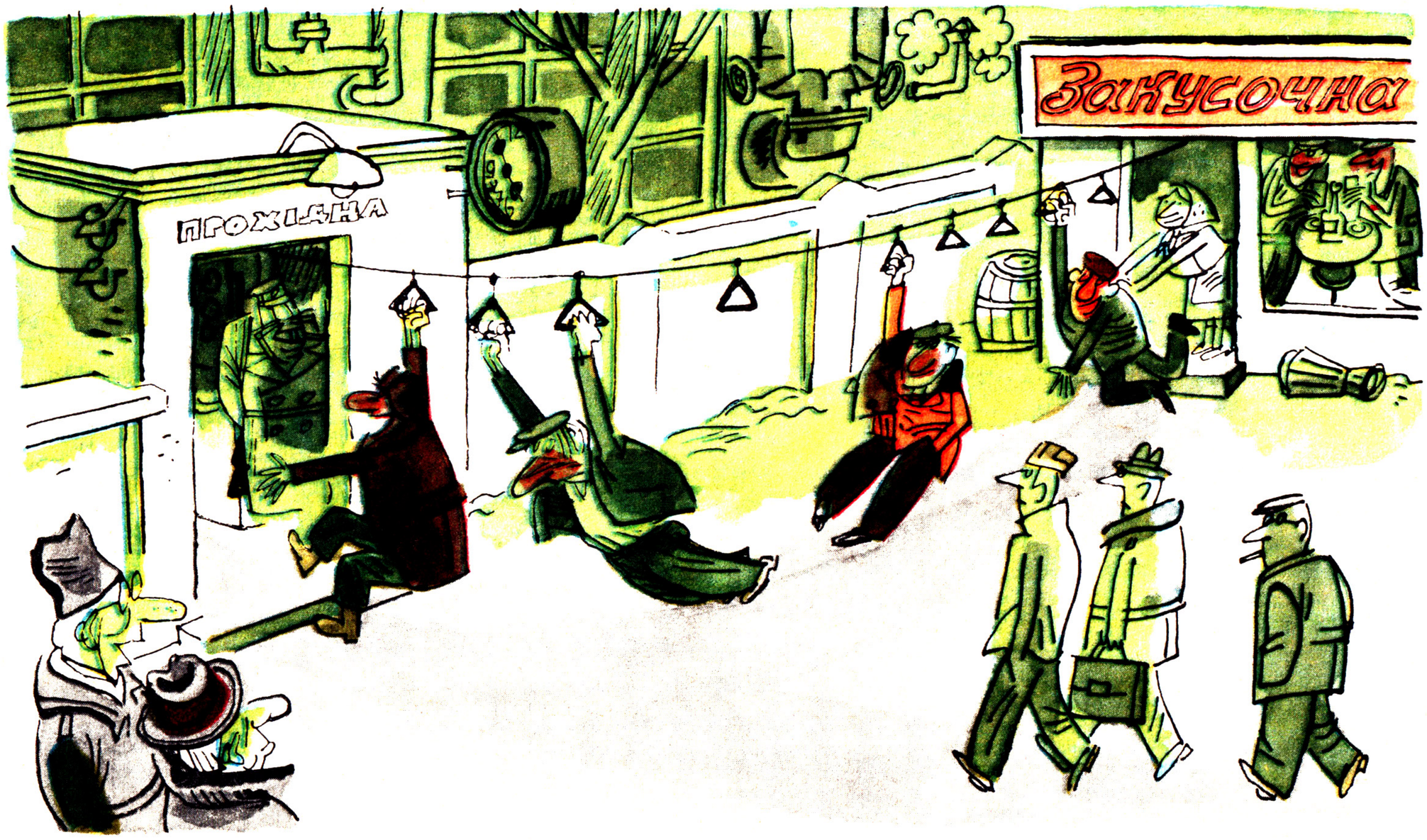

— Завдяки цьому винаходу на нашому заводі кількість прогулів значно скоротилась.

Приємно усвідомлювати, що виробнича естетика завоювала і продовжує завойовувати все нових і нових прихильників. Як-не-як, а працювати, наприклад, у пофарбованому в м'які кольори приміщенні, та ще й за верстатом сучасної форми не тільки зручно, але й вигідно: науково доведено, що продуктивність праці в таких умовах значно зростає. Отож представники різних професій наполегливо змагаються між собою за те, щоб зробити і свій внесок у цю благородну й корисну справу.

Зовсім недавно сказали нарешті своє слово й ремонтники. До цього вони стояли якось осторонь естетичних проблем. Ну, яка вже там естетика — полагодь мотор, щось привари, заміни вісь чи карданний вал, та й по тому! Аж ні — виявляється, коли добре помізкувати, то й тут можна таку естетику врізати, що тільки ахнеш.

Першим ахнув механізатор Василь Карауш із колгоспу імені Кірова Піщанського району Вінницької області. Приїхав він до Києво-Святошинської «Сільгосптехніки» по трактор, якого там ремонтували аж сім місяців, подивився на свого металевого друга і ахнув. Не трактор, а лялечка! Сяє так, що очам боляче. Прилизаний, пофарбований, відполірований, як закарпатський меблевий гарнітур.

При цьому, щоправда, випливла одна неістотна подробиця: трактор не діяв. Ремонтники так захопилися естетичним боком справи, що якось зовсім випустили з уваги несправний двигун, рульове управління, електроустаткування тощо. Але ж хіба це має значення, коли у принципі на трактор любо-мило глянути!

Тож не дивно, що після першого ж погляду на рідну машину в душі Василя Карауша заграли срібні арфи, і він, охоплений сердечним екстазом, майже у віршованій формі висловив свій захват керуючому Андрієві Дмитровичу Клименку та головному інженерові «Сільгосптехніки» Іванові Петровичу Цокалу, які скромно стояли поруч, і над головами у них сяяли золоті німби. Правда, не дуже великі.

Директор Геройського солепромислу на Херсонщині товариш Руднєв своє захоплення висловлював епічною прозою. Воно й зрозуміло: естетика, яку за п'ять тисяч карбованців навели на автомобіль ЗІЛ-ММЗ-555 умільці з Дніпропетровського авторемонтного заводу № 2, того цілком заслуговує. Вірші у цьому випадкові звучали б кволо і жалюгідно. Тільки широке прозове полотно спроможне дати бодай невелику уяву про ту чудесну трансформацію, що сталася з машиною під час капітального ремонту.

Їздити на ній теж, звичайно, не можна. Директор товариш Руднєв особисто нарахував у внутрішніх частинах і деталях двадцять два дефекти. Але ж зате який зовнішній вигляд, яке оформлення! Машину хоч зараз можна демонструвати на автомобільних виставках найвищого рангу! І немає сумніву, що вона цілком реально претендувала б на перший приз. Зрозуміло, виключно за естетичне оформлення. Та хіба цього замало!

Є серйозні підстави вважати, що порадує справжніх цінителів прекрасного і дирекція Київського авторемонтного заводу № 3, теж відома своїми пошуками в галузі виробничої естетики. На цьому підприємстві вже понад рік невтомно трудяться над двигуном ЗІЛа-130, який надійшов з Ічнянського заводоуправління цегельних заводів Чернігівської області. На всі запити замовника дирекція оптимістично відповідає: «Майте терпіння, зачекайте ще трошечки, і одержите двигун у найкращому вигляді».

Як стало відомо з неофіційних джерел, цей двигун естети-авторемонтники покривають тонким шаром червоного золота із вкрапленими в нього діамантами. Уявляєте, яка буде неповторна краса!

Шкода тільки, що не всі ремонтні підприємства підхопили цей чудовий почин. Багато з них продовжують працювати по-старому і випускають з ремонту трактори та автомашини у буденному, сіренькому, неестетичному оформленні.

Тільки й того, що вони рухаються...

В. ЧЕПІГА.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Механізатори з колгоспу «Дніпро» Чорнобаївського району на Черкащині вдарили на сполох: безнадійно застряв трактор! І то не де-небудь у болоті, а у Вільшанській спецмайстерні, куди його доставили на ремонт. Про це йшлося у «Перці» № 15 за 1972 рік.

З Черкаського обласного об'єднання «Сільгосптехніка» повідомили, що трактор Т-40, слава долі, знайшовся. Його таки відремонтували і відправили колгоспові. А був він ото надовго застряв, що й слід загубився, з вини начальника Чорнобаївського технічного обмінного пункту т. Крайового А. П.

За допущені недоліки т. Крайового з посади начальника пункту звільнено.

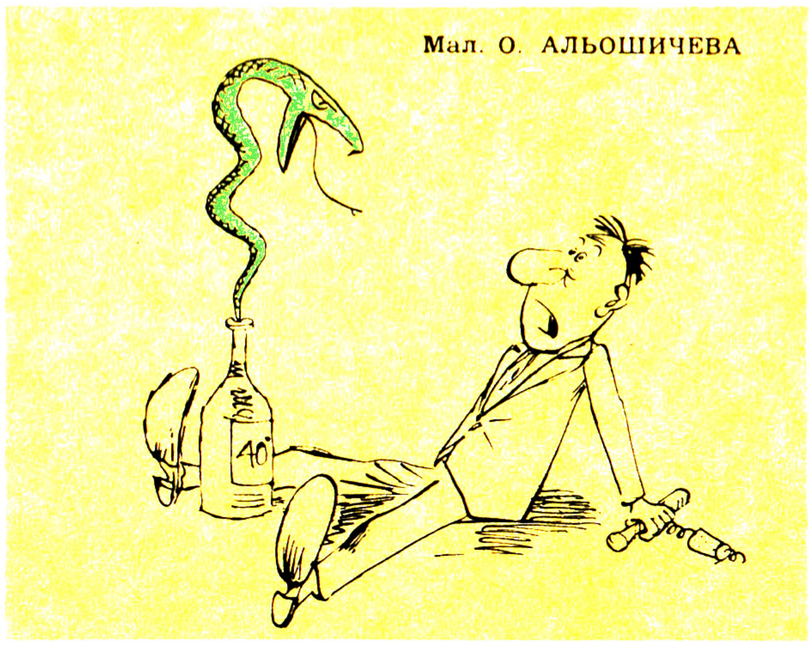

Без слів.

Дали перцю!

Перець одержав сигнал: у магазині № 9 с. Тетющина Валківського району на Харківщині дуже дивно торгують.

Виявилося, що завідуюча магазином Петренко Ніна Федорівна збуває товари за принципом: купи, небоже, що тобі негоже. І то обов'язково купи. Бо інакше не матимеш і того, що тобі конче потрібне. Словом, без так званого навантаження потрібної речі у магазині не купиш.

Голова правління Валківської райспоживспілки т. Головнін повідомив редакцію, що за порушення правил радянської торгівлі Петренко Н. Ф. з посади завідуючої магазином звільнена.

ПРОСЛИЗНУЛО...

Пилип Арсентійович дивився просто у вічі:

— Коли прослизне щось таке, можете мені знімати голову...

Я, що за своє життя не зняв голови навіть курці, такої пропозиції явно злякався.

— Що ви, Пилипе Арсентійовичу! Я приїхав не голови знімати, а скаргу перевірити. Ось нам пишуть, що у колгоспі імені Леніна Корецького району Ровенської області, де головує Пилип Арсентійович Демчук, а головним агрономом Анатолій Іванович Вознюк, займаються приписками...

І почалися пошуки. Не «чогось такого», а фактів. Які показали б, де правда — у скарзі колгоспників чи у запевненнях Пилипа Арсентійовича.

Спочатку на хвіст правди вказали коров'ячі хвости. На фермі у селі Калинівка. Їх просто перерахували. Виявилося, що дійних корів там не 150, як зазначено у документах і як авторитетно запевнив Пилип Арсентійович, а 176 штук. Якби котрась із отих 26 корів-підпільниць могла заговорити, вона Пилипу Арсентійовичу сказала б:

— Нечесно ви чините. По акту нас списали, документально перевели нібито на відгодівлю, а насправді молочко та славу нашу на отих 150 реєстрових ділите...

Але корова — тварина безмовна. Сказати Пилипу Арсентійовичу вона нічого не спромоглася. Зате Пилип Арсентійович спромігся сказати:

— Просто забулися. Забулися перевести їх з одного приміщення в інше... За всім не вглядиш...

Дещо пізніше виявилося, що голова багато за чим і за ким не встигає вгледіти. Приміром, за механізаторами. Принаймні, щотретій з них, за твердженням Пилипа Арсентійовича, якщо не буквальний шахрай, то потенційний. Пише собі в облікову картку стільки виконаної роботи, скільки заманеться...

Пилип Арсентійович — голова досвідчений. Він знає, що облікова картка — первинний документ. А той, хто шукає істину, обов'язково устромить носа у первинний документ.

А первинні документи у господарстві, керованому Пилипом Арсентійовичем, говорять таки багато. Перш за все вони говорять, що площі посівів у колгоспі імені Леніна мають дивну властивість приростати.

За даними звітів, навесні 1971 року в колгоспі посіяно 400 гектарів цукрових буряків. За актом обміру, на 5 червня 1971 року їх уже було 448. А під кінець приросло ще два гектари. Облікові листки механізаторів свідчать, що цукрових буряків у 1971 році було зібрано 450 гектарів. Правда, у тому ж таки звіті вказано, що 400 гектарів.

Допитливий і не вельми обізнаний з сільським господарством читач спитає: «А що можуть дати колгоспові отакі маніпуляції з посівними площами?» Перш за все вони можуть підвищити врожайність. Якщо весь зібраний врожай буряка поділили на площу 400 гектарів, то вийшло по 291 центнеру з гектара. А поділи той врожай на площу 450 гектарів! Буде значно менше. А оте «значно менше» потягне за собою значно меншу оплату, значно меншу славу...

Пилип Арсентійович висловив думку, що тут обов'язково щось десь наплутано.

Я повністю з ним погодився. І перейшов до посівів зернових.

У звіті вказано, що у 1971 році в колгоспі імені Леніна було посіяно 366 гектарів ячменю. І стільки ж самісінько зібрано. А первинні документи показують, що ячменю було посіяно 380 гектарів. До жнив площа зросла ще на сім гектарів. У статистичне управління подано дані, що 1972 року пшеницю колгосп зібрав з 590 гектарів. А за первинними документами та площа становить 642 гектари.

Пилип Арсентійович запевняє:

— Не може бути. Допустім, я хотів би таким чином «збільшити» врожайність чи припастися фуражем. Допустім, посіяв більше ячменю чи пшениці, ніж подав у звіті. Але ж земля не гумова. Вона не має властивості розтягуватися. Якщо я в одному місці прибавив, то в іншому мушу увірвати... А за це б'ють...

Слухаєш отак Пилипа Арсентійовича і думаєш, що чоловік ніби й має рацію. Землю не розтягнеш. Розуміє, що за прибавлення та уривання б'ють. Але згадуєш знову оті кляті первинні документи, і вірити Пилипу Арсентійовичу не хочеться. І в те, що площі «розтягують» механізатори, вірити не хочеться. Може тому, що саме по облікових картках механізаторам нараховують заробітну плату. А може, й тому, що облікові картки звіряються обліковцями, підтверджуються довідками бригадирів, підписуються головним агрономом Анатолієм Івановичем Вознюком та головним економістом Василем Михайловичем Павлущиком. Не хочеться вірити, що й сам Пилип Арсентійович у своє твердження вірить. Сам же він запевняє, що земля не гумова. А раз не гумова, то й трактором її не розтягнеш... І обуренню Пилипа Арсентійовича не хочеться вірити.

А він таки обурюється:

— Бачите! Бачите, що наробили... Дуже погані люди у нас. Якби могли, то з'їли б мене...

А я слухаю і пригадую Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про відповідальність за приписки та інші перекручення звітності про виконання планів». Зокрема, оце місце Указу пригадую:

«Службові особи, відповідальні за складання звітів про виконання планів і зобов'язань підприємствами, господарствами, навіть за незловмисні приписки, допущені внаслідок неохайності, можуть бути притягнуті не тільки до дисциплінарної, але й до кримінальної відповідальності»...

Хотів лагідно спитати Пилипа Арсентійовича, а як же з його головою?.. Адже «прослизнуло»!..

Проте вкусив себе за язика. І без мене, подумав, знайдеться кому спитати...

Є. ДУДАР,
спец. кор. Перця.

Ровенська область.

І не кажіть, що вони природи не люблять, бо ще образяться. Люблять товариші природу — навіть зітхають, милуючись шовковою травичкою, заходом сонця і таким іншим. Та й не тільки зітхають, а, виходячи із своїх можливостей, силкуються її перетворити, зробити ще красивішою.

Наприклад, охоплені полум'яною любов'ю до рідної природи, керівники Житомирської панчішної фабрики навіть вирішили перефарбувати річку Кам'янку.

Непогано було б, подумали, якби Кам'янка стала кольору чорної жіночої панчохи. Але для цього треба чимало фарбників. А фабрика одержує їх за лімітом. Довелося вдовольнитися сажею. Почистили котельню, труби і все це — у річку. 17 липня Кам'янка стала чорною.

Панчішники про колір подбали, а головний інженер управління «Міськканалізація» Житомирського міськкомунгоспу А. Ц. Баум подбав про запах.

Директорові Решетилівського маслозаводу Полтавської області Ганні Дмитрівні Соколенко заколотити річку Говтву на свій смак технологія не дозволяє. Єдине, що Ганна Дмитрівна може зробити (і робить), так це перетворити Говтву на казкову (усі, напевно, читали про молочні ріки з кисільними берегами). Звичайно, цільного молока завод у річку не випускає, бо за це директора по голівоньці не погладять. А от на відходи розщедрюється. З благословіння обласного управління молочної промисловості, яке ніяк не розщедриться на кошти для будівництва очисних споруд.

Аналізи показують, що вміст жиру і деяких інших компонентів, що входять до складу молока або ж киселю, у Говтві підвищився. Правда, риби чомусь поменшало. Але де ви бачили кисіль або молоко з рибою?!

Любить річку Замчисько директор Костопільського домобудівного комбінату Ровенської області В. М. Гуров.

Але його чисту любов затьмарює те, що в такій прекрасній річці живе в основному не промислова риба, а різні там карасі, плотва, красноперка. Вирішив він окультурити Замчисько, вижити з неї дріб'язок і тому усякі відходи, замішані на цементі, нафті та бензині, у річку зливає.

Його точки зору на річкову фауну поділяють колеги — керівники місцевих маслозаводу та склозаводу. І не тільки поділяють, а й ділом підтверджують.

Словом, до гробу люблять товариші природу — гробять по змозі усе живе та суще в річечках. Та й самі річечки — теж.

В. БОНДАРЕНКО.

Володимир ШАМША

У чоловіка
Ранкова турбота:
Спішить, —
бо на нього
Чекає робота.

Схопивши портфеля,
Забувши про чай,
Прожогом летить
Чоловік на трамвай.

Біжить по асфальту,
Збива перехожих,
На бурю,
що раптом зірвалася,
Схожий.

В трамваї — завізно.
Чекати? Е, ні!
У нього ж бо
Кожна хвилина
В ціні.

Пробився!
Прослиз
На передню площадку.
І їде, спітнівши...
Все наче в порядку!

Але на годинник
Весь час погляда.
Хвилин вісімнадцять
Зосталось...
Біда!

Зіскочив з трамваю,
Шмигнув з-під коліс,
Угледів автобус —
Вчепився, повис!..

І, вигравши час,
Хоч і звідав сім лих, —
Хвилина в хвилину
Добравсь-таки, встиг!

Вмостився за стіл,
Приступає до справ:
— То як «Чорноморець»
Учора зіграв?

Що?!
Жодного, кажеш,
М'яча не вкотив?!
...Тепер поспішати
Немає куди.

З російської переклав
М. БРАТАН.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Ми б хотіли зробити ремонт.
— Ми також...

ПРО «ЖИРНОГО ЗАЙЦЯ» ТА ВЕЛИКУ ДУЛЮ

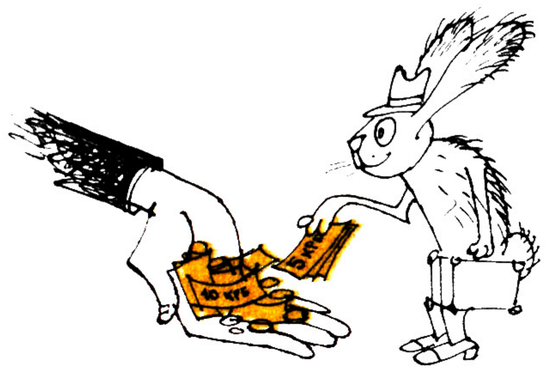

Замість доповідної записки Перцеві

Не майстер я складати доповідні записки. От і тепер, беручись писати, боюся, що десь проти форми, за якою ті доповідні пишуться, погрішу. Бо, правду кажучи, тій формі, я ніколи першорядної ваги не надавав. А форма — іноді багато важить. В цьому я переконався, коли зіткнувся з проблемою «жирного зайця».

Не поспішайте облизуватися. Йдеться не про фаршированого зайця і навіть не про того, який ще тільки дожидається десь на капустяній грядці, щоб його нафарширували. Йдеться про «зайця» автобусного.

На відміну від свого меншого лісового брата, автобусний «заєць» не боїться ні хижаків, ні гончих псів, ні мисливців. Боїться він тільки контролерів, та й то не дуже. А шоферів — і поготів. Шофери (не всі, звичайно, а певний їх прошарок), навпаки, роблять усе від них залежне, аби прихистити якнайбільше «зайців». І не просто «зайців», а, говорячи мовою автобусного шофера, «зайців жирних», тобто безбілетників, які їдуть на далекі відстані. Не з альтруїстичних міркувань роблять це водії. Бачите, автобусний «заєць», як правило, усе-таки їде не безплатно. Він платить. Шоферові. Не вимагаючи навзамін проїзного квитка. А якщо й наважиться вимагати, то одержить у відповідь замість нього такий презирливий погляд, що проковтне язика на півслові. Ні, якщо вже шофер ладнається упхати в свою кишеню те, що належить державі — то нехай там із неба каміння падає, а він таки повезе пасажирів «зайцями».

Для ілюстрації наведу одну із численних скарг, які мені довелось перечитати на Львівщині та Івано-Франківщині:

«30 червня 1972 р. о 19 год. 45 хв. ми їхали з командировки зі Львова в Бурштин автобусом № 60—97 Рогатинського автопідприємства.

Коли ми сідали в автобус, то попросили у водія квитки. Водій сказав, що по дорозі дасть, і ми без квитків доїхали до Бурштина. В Бурштині водій сказав, що я квитків нікому не даю і не думаю давати...

Група пасажирів».

І, звичайно ж, водії Дрогобицького автопарку № 13111 Мацишин і Гевич не так собі, за гарні очі, везли в автобусі дев'ятьох безбілетних пасажирів. Ні, в очі пасажирам вони чомусь не дивилися, а просто переклали з їхніх кишень у власні 26 карбованців 55 копійок.

І не через підвищену нервозність впала в істерику, загледівши контролера, кондуктор Сторінко в автобусі, який віз 51 чоловіка з Брюховичів у Львів. Закотила вона істерику, щоб завадити контролерові пересвідчитися, що всі, як один, пасажири вояжують без квитків.

Як бачите, шановний читачу, контролерам доводиться мати справу не так із самими «зайцями», як із тими, хто їх породжує для свого ж блага,— нечистими на руку шоферами та кондукторами. Судіть самі: тільки у першій половині цього року, за даними лінійного та громадського контролю обох областей, вони намагалися провезти майже 20 тисяч «зайців» і привласнити 6 тисяч карбованців! Це — кількість лише виявлених порушень. Візьміть же при цьому до уваги те, що контролерові спіймати автобусного «зайця», котрий знаходиться під пильною опікою водія або кондуктора, так само важко, як мисливцеві — вполювати справжнього.

Ясна річ, що водіям та кондукторам діяльність контролерів не зовсім до вподоби. Ще б пак: живого «зайця» з рук вириває і спасибі за це не кажуть.

Єдиний порятунок — це те, що керівництво автопідприємств здебільшого підходить до своїх підлеглих у таких випадках з розумінням, по-людському.

Виявляє, приміром, контролер семеро «зайців» у автобусі, яким править водій Львівського автопарку № 13122 Т. Д. Сибрай, пише про це рапорт директорові парку. Директор викликає Т. Д. Сибрая до себе у кабінет:

— Це вже тринадцяте порушення у вас, мій любий! Вже вам записували і просто догани, й суворі догани, і попереджували, і зауважували, а ви — все своєї! Що з вами далі робити, уже й не знаю...

І нічого не робить. Передає Сибрая в руки громадськості. А громадськість виносить Сибраєві ще одну, на цей раз — громадську — догану. Щоб пам'ятав! До нових віників. Або хоч — до наступного рейсу...

Інколи, правда, й у керівництва урветься терпець. Коли на кондуктора цього ж таки парку Козодаєву надійшов десятий рапорт, дирекція хотіла, було, вже кишнути її з роботи. Але тут на оборону беззахисної жінки став грудьми місцевком:

— Не дозволимо! Вона виправиться!

І продовжує Козодаєва працювати. Виправляється.

Отак, оглядаючись на місцевком, дирекції й доводиться переважно гладити порушників по голівці то попередженнями, то зауваженнями і тільки зрідка — доганами. Водій Львівського автопарку № 13121 Божко, приміром, заробив догану лише після четвертого порушення. А як потім ще двічі спіймався на продажу вкорочених квитків, директор автопарку Ю. М. Філіпов насмілився його тільки... попередити.

На Львівщині, де минулого року лише лінійними контролерами було зареєстровано 19 218 безбілетних пасажирів, аж 14 водіїв та кондукторів поплатилися за це своїми робочими місцями! Аж 206 справ було передано до товариського суду!

Зрідка, правда, справа доходить і до народного суду. Та як тільки доходить, так відразу й повертається. Із 30 таких справ, переданих в судові органи, жодної так і не було прийнято. А причина — одна: неправильно, мовляв, справа оформлена.

От що значить — порушити форму!..

Якось лінійні контролери тт. Гуртієв і Литвин схопили за руку водія Чернівецького автопарку № 25011 Г. Р. Найгаса. Схопили саме у той момент, коли він намагався тією рукою покласти у свій гаманець 58 карбованців, взятих із пасажирів. Про цей випадок стало відомо у Києві, і пильних контролерів, згідно з наказом по Міністерству автомобільного транспорту УРСР, заохотили грошовими преміями. Заохотили, а потім схаменулися: лишенько! Та ж ті контролери акт на Г. Р. Найгаса склали не за всією формою! Що тут було... Довелося посилати до Івано-Франківська термінову депешу з вимогою покарати сяких-таких контролерів! Чого вони форму порушили?!

І тепер водій Найгас щоразу, проїжджаючи Івано-Франківськ, завертає до контрольно-ревізійного відділу, щоб урочисто скрутити під його вікнами велику дулю.

В тому ж таки Івано-Франківську слідчі органи два місяці протримали під слідством лінійного контролера Л. Є. Данильцеву на основі наклепницького листа, в якому говорилося, ніби Данильцева бере хабарі. Зрештою, невинність її встановили і відпустили з миром. А от жодного з сорока шоферів — авторів листа — за комірець не взяли. Бо лист той хоча й наклепницький, але написаний був, видать, кваліфіковано, за всією, як водиться, формою. За що ж карати таких грамотних людей?

Коротше кажучи, дуже свербів у мене язик наприкінці підсумувати: боротьба з хапугами на дорогах ведеться подекуди все ще... м-м, формально. Але тепер — дзуськи! Мовчатиму. Адже не виключено, що, прочитавши моє писання, хтось, не доведи господи, скаже, що воно — не за формою написано?!

А з формою, як бачите, жарти бувають погані. Особливо там, де до справи підходять подекуди все ще... м-м, формально.

В. БОЙКО.

---

10 СЕКУНД НА РОЗДУМИ!

Як ви гадаєте, шановні читачі, які приказки втілено в цих малюнках? Якщо ви за десять секунд не знайдете правильної відповіді, можете розкрити журнал на 15 сторінці й дізнатися, що мав на увазі Перець.

Малюнки С. ГЕРАСИМЧУКА

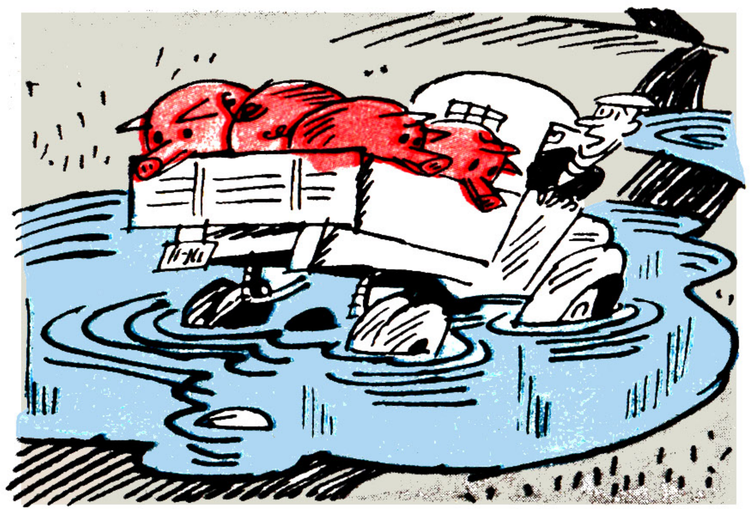

Несподівані думки

Беззубій сатирі посмішка не до лиця.

—

Автори, примножуйте ряди співавторів!

—

Мистецтво потребує жертв, але в межах фонду заробітної плати.

—

Літуни, користуйтеся послугами Аерофлоту!

—

Вийшов у люди — через вікно сатири.

Крилаті слова: в одне вухо влітають, другим — вилітають.

—

Взявши ініціативу у свої руки, не знав, що з нею робити.

—

Той, у кого немає ніяких здібностей, здатний на все.

—

Риба починає псуватися з голови, а студент — із хвоста.

Олег СЕЇН.

ДЖЕНТЛЬМЕНИ УДАЧІ

ГУМОРЕСКА

Розмова не клеїлась. У цьому товаристві я був явно зайвий. Такий собі бідний родич.

— До речі, скільки ви заробляєте? — спитав дідок у золотих окулярах.

— Сто тридцять... і гонорар... бува місячно двісті виходить, — гордо відповів я.

Товариство саркастично закахикало.

— Браво! — поплескав у долоні дідок. — І заради цих копійок ви п'ять років терли штани в університеті...

— Е-е... шість — я заочник...

— Парадокс епохи! — хитнув головою дідок. — Шість років — і нічого не навчився! Костю, — повернувся він до парубійка закордонної моделі, — скільки ти поклав днями у «Кавказі»?

— Сім червінців — це стіл, і тридцятку просадив на більярді — не було прухи...

— Гм... розгулявся, як ревізор... Не схвалюю... Ну, зробимо скидку на молодість... кгм... на тлінний вплив західного кінематографу... І все ж, — перст дідка взяв мене на приціл, — любий, чуєте! Так проводить своє культурне дозвілля простий бармен Костя!

— Місяць тому, — включився меланхолійний юнак з пальцями піаніста, — я дав банкет на дванадцять кувертів у сухумському ресторані «Діоскурі». Фантастика! Форель... дві балерини... кава у срібних джевзах... коньяк із холодним пивком...

— Теж піжонство, — буркнув дідок. — Ах, ця сучасна молодь...

— Ні, ні, Себастяне Хомичу, я знаю ціну пеньонзам, — реабілітувався аматор екзотики. — Обмивав жигулівський «фіат» після обкатки.

— А-а. Ну, що ж... І довго ти стягувався на цю жерстянку, Сєво?

— Три роки... Як кажуть, не доїдав у ресторанах...

— От! — дідок знову вистрілив у мене пальцем. — Три роки — і свої колеса, хоча Сєва не член Академії художеств, а телемайстер. Так, так, простий телемайстер, а кебету має на відміну од деяких моралістів, у яких в кишені диплом, а на в'язах — баняк...

— Я з вами не зовсім згоден, дорогий Себастяне Хомичу, — подав голос чоловічок з обличчям літнього шимпанзе. — Вища освіта не завадить — звичайно, якщо ти не зовсім дурний, — усі подивилися на мене. — Я своє чадо думав пристроїти до вузу, шукав ходи — не вийшло, а він тим часом поперся добувати тюменську нафту... Романтик-негідник Петя, друг Васі...

— Недовиховали, — осудив дідок. А скільки ви поклали б на цей варіант з вузом?

Ентузіаст вищої освіти сторожко моргнув у мій бік.

— Е, що вже там! — махнув рукою Себастян Хомич.

— Тисяч із тридцять на старі, звичайно, міг би нашкрябати. Я й досі на старі лічу...

— Але ж ваша посада...— не втримався я.

— Так, я скромний оцінювач комісійного магазину,— з гідністю відповів недовихователь.

— І ваша зарплата...

— До чого тут зарплата, ставка, оклад! — скипів дідок. — Треба вміти жити, бути творцем свого індивідуального щастя! Я теж не лауреат — все життя на базі кручуся...

— А подивилися б ви на дачу Себастяна Хомича! — благоговійно сказав Сєва. — Версаль!

— Хто не ризикує, той не п'є шампанського! — виголосив Костя.

— Ет, хіба він зрозуміє! — добив мене директор овочевого магазину Хаам. — Праведник... схимник... адвентист тринадцятої зарплати... З усіма своїми статейками він не вартий і півціни мого найгіршого персня!

— Жлоб, пардон за ізвінєніє, — він і є жлоб! — закінчив Костя.

— Ми вас не тримаємо! — бундючно виголосив дідок — не лауреат і показав мені на вихід.

У цей момент двері відчинилися — увійшов ставний чоловік з акуратно підстриженою борідкою.

— Ну-с, ваш візит затягнувся, — сказав він мені. — Всього найкращого, товаришу кореспондент! — і бородань повернувся до товариства:

— Громадяни, слідуйте за мною!

— Слухаємось, громадянине слідчий! — хором відповіли вони.

Андрій КРИЖАНІВСЬКИЙ.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

Без слів.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Для пасажирів поїзда Київ—Владивосток вагон-ресторан — не розкіш, а необхідність. За таку довгу дорогу людині захочеться й борщу чи супу поїсти, за столом посидіти. Не дивно, що у вагоні-ресторані цього поїзда завжди людно. Та замість гарячого смачного борщу й затишку пасажири нерідко мали неприв'ітну зустріч і гарячу лайку.

Про це розповів у своєму листі Перцеві пасажир Боднарчук Я. В.

Заступник керуючого Київським міжобласним трестом дорожніх ресторанів т. Скотников повідомив редакцію, що лист т. Боднарчука обговорювався на розширеній виробничій нараді працівників вагонів-ресторанів.

Наказом по підприємству № 133 за погане обслуговування пасажирів директор вагона-ресторану поїзда Київ—Владивосток т. Мещерякова К. П. звільнена з роботи.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

Новий попереджувальний знак.

ЯКБИ-ТО МЕНІ АПЕТИТ!

ГУМОРЕСКА

Раненько ще було, а до мене вже гостю бог приніс. Прибула далека родичка, Галина Микитівна Свербиніс. Сама вона з нашої ж таки Староселівки. Тільки-но привіталася і зразу ж про свою справу мову повела.

— Як рідного брата прошу вас! — почала Галина. — Допоможіть мені лягти в обласну лікарню. Пробувала вже я сама пробитися, та нічого не вийшло, дуже там завізно. Може, у вас якесь знайомство там є, абощо?

— А яка ж у тебе, Галино Микитівно, хвороба? — питаю. — Вигляд маєш, тричі сплюнути, щоб не наврочити.

— Ет, вигляд, — скрушно промовила Галина, ще й рукою махнула. — Не вірте моїй карточці, обличчя не все показує... Признаюся вам, що у мене всередині порча. Ось не перебивайте, лишень, а я розкажу...

Та й заторохтіла:

— Прийшла якось наша тіточка Наталка, ви ж її знаєте, ота сама, що Приданкою її прозвали. Прийшла та й говорить мені улесливо: «А готуйся, Галю, поїдемо твого здоров'я шукать. Кажуть люди, що десь там біля самісіньского Канева об'явився великий лікар, дід Квасюк. Років п'ятдесят він фершалом був, а як постарів, то почав удома людей рятувать. П'ятдесят років чоловік по лікарнях прослужив, — це тобі не теперішні верхогляди. Воно не вміє до пуття і в зуби людині заглянуть, а береться. А той дід усі хвороби як рукою знімає: чи то в кого поперек болить, чи там ноги-руки крутить, чи екзема на кого напала — всі до нього їдуть. І хто на серце скаржиться, теж до діда Квасюка. А ти ж, дорогенька моя племінниче, така вже зробилася, що й дивитися на тебе страшно. Була, як маків цвіт, а тепер позеленіла»...

А я й справді, останнім часом, уже не живу, а так собі по землі лажу, бо у мене велике недоїдання і апетит пропав. Раніше, бувало, смаженицю з п'яти яєць собі роблю, а тепер дійшло до того, що городську яєчню з двох крашанок готую. На сало дивитися не можу. Одним молоком і сметаною на світі тримаюся.

І поїхали ми з тіткою Наталкою до канівського зцілителя. Знайшли. Світе мій тихий, скільки то людей біля його двору товпиться! І в кожного своє горе. Цілісінький день ми там простовбичили, поки-то наша черга дійшла. Обдивився, обдивився мене дід Квасюк, щось там трошки й помацав, а потім і каже: «Нерви! Чисто женські нерви у вас з місця зрушено». Почала я з ним сперечатися, а він мені своє доказує: «Не говоріть дурниць! — каже. — Навіть собачий хвіст на нервах тримається. Будемо ваші нерви заспокоювать...» І націдив мені з великої сулії пляшечку жовтуватої рідини. Уже дома я розібралася, що то воно за напій такий. То була вода на бугилі та полині настояна. А взяв же, вражий дід Квасюк, за той трунок аж три карбованці!

— Як же воно у вас, Галино Микитівно, далі склалося? — уже з інтересом я запитав.

— Ось докажу, тільки не перебивайте, — відповіла моя далека родичка.

— Сиджу я дома і журюся, бо апетиту в мене як не було, так і нема. Аж ось знову з'являється наша тіточка. Ще й порога не переступивши, почала: «Сидиш? — каже. — Ну, сиди, сиди, жди смерті! А того й не знаєш, що всі хворі люди до Звенигородки, до професора їдуть. Там такий професор, що на всенький Київ один був, а тепер він у Звенигородці біля дочки живе і людей рятує».

Моя мати, почувши такі слова, кажуть: «А чому б і не поїхати? Якби ти, Наталко, як ото колись одноосібно господарювала, то не дуже б то їздила. А як тепер автобуси по всьому світу бігають, а робити тобі нічого, то чого б і не пошвендяти? Е, розбалували усіх вас, не тим боком учать». Тут уже мати з тіточкою завелися, а я собі думаю: «Спробую ще й Звенигородки. Що там не кажіть, це вам не бугила, а київський професор!»

Довго ми до Звенигородки їхали, бо хоч автобус і швидко біжить, але ж не близький то світ. Аж надвечір до міста добралися. Знайшли домівку професора, а нам кажуть, щоб ми десь до ночі зачекали, бо прийом тільки потемну буває. Ми, звичайно, догадалися, що професор остерігається...

Діждалися ночі, знову пішли. Еге!.. Людей назбиралося, немов на концерт артистів кіно, і всі сперечаються, бо ж не знають, хто за ким. Ну, а нашу тітку Наталку не переговориш. Спасибі їй, я третьою на прийом потрапила. Обдивився мене професор, вислухав, а потім і говорить: «Нічого страшного у вас, дамо, нема, тільки всередині дещо порушено і печінка трохи роздулася. Ось випишу вам рецепт, а вранці ідіть з ним до нашої аптеки. І ні до якої більше аптеки не потикайтесь, бо ніде більше таких ліків нема. Рецепт покажете тій людині, прізвище якої на ньому проставлено. А тепер платіть гонорар, вас уже попереджено, не менше десяти карбованців...» «Чим більше гонору, тим вищий гонорар», — думаю собі. Та що подієш — заплатила...

Пішли до аптеки, показали рецепт, а там нас мало не цілують. І ліки зразу ж подали. За краплі заплатила вісім карбованців ще й тридцять копійок, а за пілюлі — рівно п'ять карбованців. Та ще ж і дорога в копієчку влетіла. Дорогенько мені той професор обійшовся! Але ж не перебивайте мене, я ще розкажу вам, чим же воно скінчилося з тією професорською допомогою.

Повернулися ми додому, мати розпитують, що воно й до чого, а я мовчу. Сказала тільки, що врем'я все покаже. А воно візьми та й покажи...

Діждалися неділі, приїхала в гості моя дочка Рая. Вона медучилище закінчила і працює у сусідньому районі. Розказала я дочці про своє знайомство з професором і ліки показала. Рая усміхнулася єхидно та й говорить: «Чи ти, мамо, не збожеволіла? Оці краплі у кожній аптеці за тридцять п'ять копійок можна взять, а пілюлі і в нашому медпункті є. Можу і вам привезти. Хочете полив'яну миску насиплю! Повнісінську!»

Після її мови я аж заплакала. «Досить з мене, — кажу, — нікуди більше не потикатимусь. Проживу якось і без апетиту»...

Але ж, скажу вам, що наша тітка Наталка не дасть спокійно вмерти. Прийшла якось, пильно подивилася на мене, витерла сльозу та й говорить: «Сохнеш... На тріску ти вже, Галю, висохла!.. Ось послухай мене, дурну, ось давай ще в Богуслав поїдемо. Там об'явився чоловік, який гіпнозом усі хвороби знімає. Може, він і тобі нещасній якусь раду дасть. Гіпноз — це тобі не бугила і не пілюлі, а внушеніе»...

І до гіпнотизера ми поїхали. Розпитались людей на базарі. Виявилося, цей також ночами людей приймає.

Діждалися ночі, прийшли до гіпнотизера, а людей коло його квартири тьма-тьмуща! Усі сердиті, бо доводиться на морозі приймову ждати. Тут уже й наша тіточка спасувала, бо їй і рота не дали розтулить. «Мовчи, бабо, — кажуть, — бо ми такий тобі гіпноз покажемо, що ти всіх чортів до ранку перецілуєш!..»

До третьої години ночі на морозі ниділи, аж потім уже пощастило до хати залізти. Що ж я там побачила? Попід стінами дванадцять стільців стоїть, ще й тринадцята табуретка. Гіпнотизер розсадовив на них людей. Потім обійшов усіх, торкнувся до голови кожного двома пальцями і сказав: «Зараз ви будете спати. А щоб хтось із стільця не впав, то прив'язуйтесь...» Не встиг він цих слів проказать, а я вже й заснула... Дуже, бачте, намерзлася, от воно в теплі мене й розморило...

Не знаю, не відаю, скільки-то ми там спали, аж чую — гіпнотизер каже всім, що після цього разу нам треба ще тричі до нього з'явитися. Скоренько віддала я йому гроші, любенько попрощалася та тільки він мене й бачив!..

— Отак з одного разу і допомогло, Галино Микитівно?..

— Аякже! Допомогло! Гіпнотизер купив собі весною добрячий будинок з молодим садком. Знаєте, з миру по ниточці, воно й показало...

Я засміявся, а родичка продовжувала:

— І мати з мене кепкували. Казали: «Ех, Галю, Галю, мало ще тебе провчили. І скільки отаких дурнів на світі білому! Отож різні знахарі та шахраї користуються моментом. Ти лягай у лікарню...» Так оце я й приїхала. Мені головне — апетит повернуть! Без нього — здоров'я не буде!

Лаврін ГРОХА.

Мал. В. ГОНЧАРОВА

Без слів.

ПЕРЕМІГ БИ...

— Я б на дистанції
Усіх
П'ятьох спортсменів
Переміг!

— Чого ж тоді
Прибіг ти п'ятим?

Боявсь:
Наступить хтось
На п'яти...

Грицько БОЙКО.

Василь ГОЛОБОРОДЬКО

ДІТОЧКИ

На кухні жінка нишком лає Гната:
— Ти що, здурів? Гостей он повна хата,
А він з села ще й матір приволік.
Ну, ти якесь теля, не чоловік...
— Мовчи, — їй Гнат, — дурна ти, як вівця!
Вона ж в неділю коле кабанця.

НЕВРАЗЛИВИЙ

— Куди це дівся твій дружок? —
Петро питає Ярослава.
— Лежить в лікарні. Кажуть — шок,
Із нервами погана справа.
Вмудрилась жінка дременуть
Від нього. От його й скрутило —
На ліве вухо став не чуть,
І праве око покосило.
— Ну і тюхтій же в тебе друг!
Та коли б я за цим так хирів,
То вже б осліп давно й оглух —
Од мене їх втекло чотири!

Микола АНДРЄЄВ

ПОМІЧНИК

Біжить Рябко за возом край дороги:
— А може, Кінь
попросить допомоги...

Селище Вороніж
Шостинського району
Сумської області.

Мал. И. КОГАНА

Без слів.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

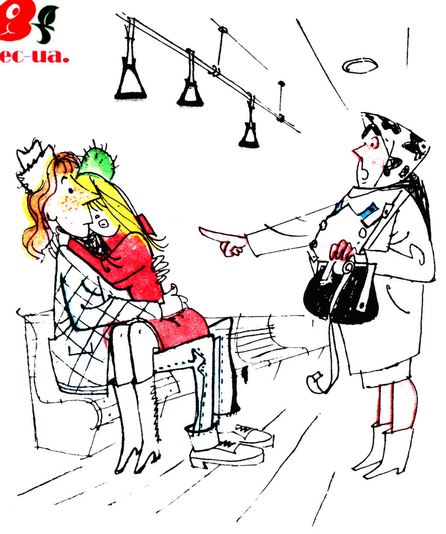

— Вам усе одно доведеться платити за двох.

ПРИКЛАД

ГУМОРЕСКА

— Ану скажи, — звернувся до обліковця директор, — попереджала тебе ланкова, що посадила у такій холодній землі не приживеться?

— Ну, попереджала, — буркнув той.

— А ти?

— А я сказав, що приживеться! Приймак — і той приживається.

— Ні, ти скажи, земля холодна була?

— Ну, холодна.

— Так чому ж ти не підказав бригадирові, щоб не висаджував?

Обліковець знизав плечима:

— Та що ж я — бригадира вчитиму?

— При чому тут бригадир? — підхопився бригадир. — Що я — керую чого відділком вчитиму?

— А я — головного агронома?

— А я кого? — крутонув головою директор. — Виходить, директор винен? Бо занарядив агрономові висаджувати? А ваші голови де були? Га?.. Та я б не заснув на вашому місці, доки б не довів, що температура низька і висаджувати не можна. А ви...

Задзвонив телефон, і директор сердито вхопив трубку.

— Ну! — буркнув. — Я! Скільки помідорної розсади загнуло? Та гектарів так... чотирнадцять. Як вийшло, що посадили у холодну землю? Але ж телефонограма з тресту була — висаджувати! При чому тут голова на в'язах? Ми виконували вашу вказівку. Що ж я — керуючого трестом учитиму?

Віктор ЕНДЕБЕРЯ.

м. Харків.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

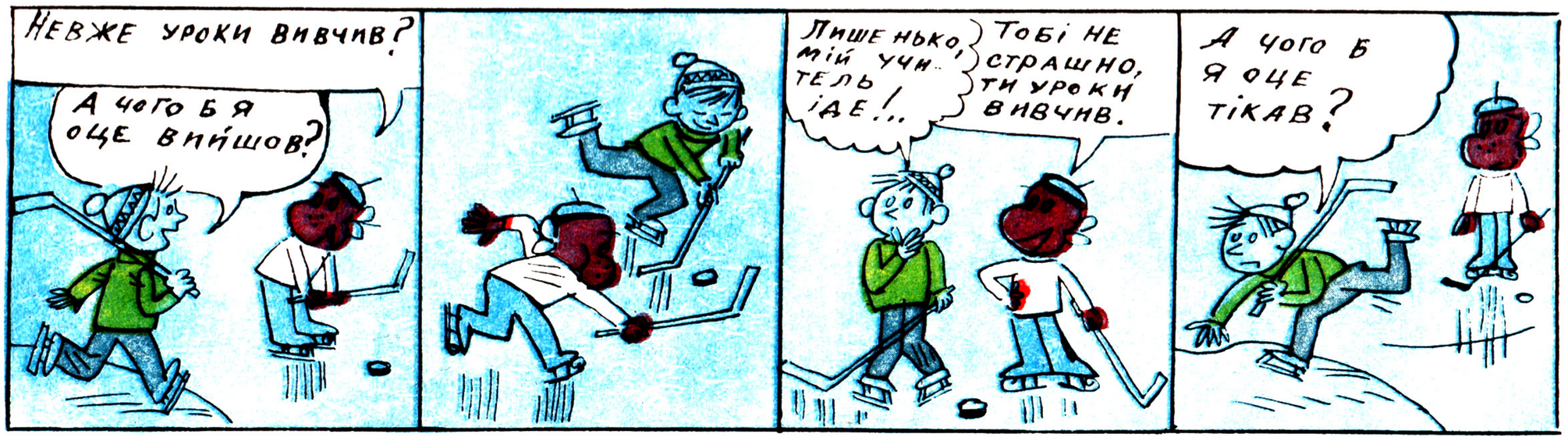

Сторінка для дітей

ПЕРЕМІГ

ПІШОВ ШОСТИЙ

Коли Юрко прокинувся вранці, батько узяв його на руки і радісно сказав:

— Ти вже дорослий. Сьогодні тобі сповнилося п'ять років!

Наступного ранку, розплющивши очі, Юрко запитав:

— А сьогодні скільки мені років?

— Пішов шостий.

Юрко насупився.

— А чому він пішов? Я хочу, щоб він був у мене!

ЩОДЕННИК У КУТКУ

— Михайлику, де твій щоденник? — запитала мама.

— А он у кутку.

— А чому він там?

— А в ньому сьогодні двійка...

РОЗВ'ЯЗАВ

— Івасику, ти розв'язав задачу? — спитав батько.

— Розв'язав.

— Ану покажи зошита.

— Та я ж її у голові розв'язав, — відповів Івасик.

Аркадій МУЗИЧУК.

ПЕТЬКО І ЦУКЕРКИ

Петько стриба, стільцем гуркоче —
Цукерок взяти з шафи хоче.
— Ти ж брав недавно — каже тато,—
Цукерок в тебе ще багато!
— Не брав я, — Петя каже, — ні!
То мама їх дала мені!

СУМНІВИ НАДІЙКИ

До зоосаду йде мала Надійка з татом.
— Невже сфотографуєш ти,— запитує вона,—
Таким маленьким фотоапаратом
Такого величезного слона?!

Борис МИРОНЕНКО.

ЗАГАДКА ПЕРЧЕНЯТКА

СІМЕЙКА

— У мене, — у школі Грицько розповів,—
Однакова кількість сестер і братів.

— А в мене,— сказала Грицькова сестриця,—
Сестер вдвічі менше, ніж братиків, Грицю...

Ану ж бо, кмітливі, вгадайте тепер,
Тож скільки в сімействі братів і сестер?

Відповідь:
Чотири брати і три сестри.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

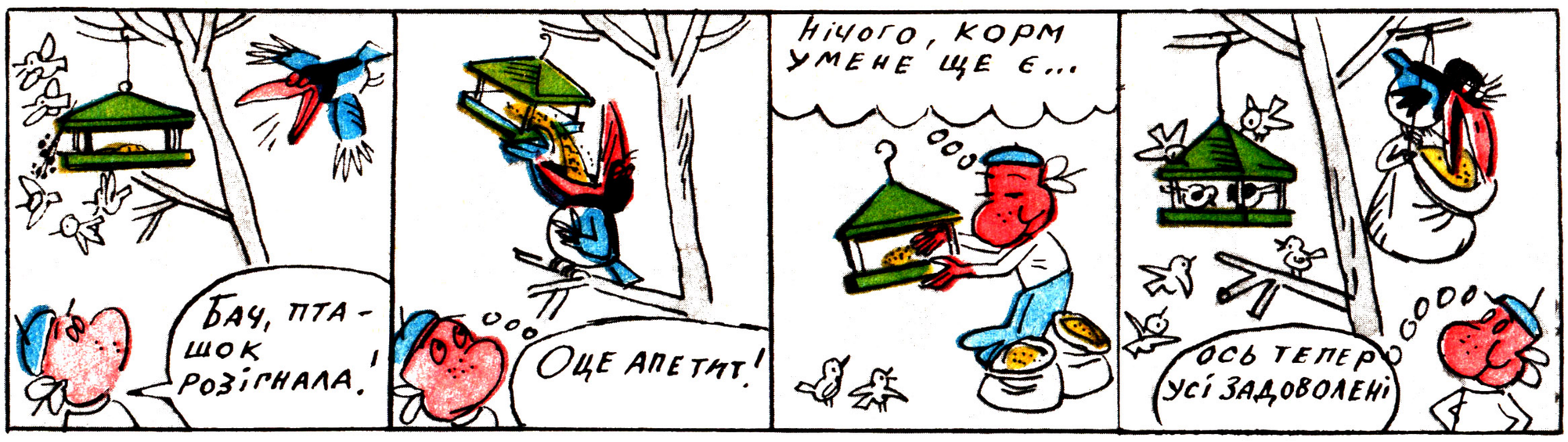

Народні усмішки

ОХОТА ПОХМЕЛИТИСЬ

Встав рано чоловік і запитує жінку:

— Одарко, не знаєш, вчора ніхто не народився, не помер, нікому не будуть роковин справляти?

— А чого це ти почав з цього? — здивовано запитала жінка.

— Та щось дуже голова на похмілля болить, — відповів чоловік.

Повідомив О. ЯБЛОНСЬКИЙ
із с. Чорнобаївки
Херсонської області.

ПОЧАСТУВАВ

До дядька Юхима прийшла племінниця, щоб допомогти в господарстві. Працювала цілий день. Під вечір дядько Юхим і каже:

— Спасибі тобі, дитинко, що помогла мені. Дав би тобі вареничків з картоплею, та біда — покришка присохла до ринки.

Повідомили О. БОНДАР
та М. СІМЧУК
із с. Пирогівців Хмельницького
району Хмельницької області.

З'ЯСУВАЛИ

— Тьотю, ваш Микола був сьогодні на роботі? — питає сусід.
— Був.
— А гроші він одержав чи ні?
— Не знаю! — каже сусідка.
— А п'яний прийшов?
— Ні.
— Ну, тоді не одержав.

РЕТЕЛЬНИЙ СТОРОЖ

Сидить дід Максим на баштані, сторожує. Аж дивиться — ідуть жінки на роботу. Він і каже:

— Жінки, дайте мені що-небудь поїсти, а то я скоро тут з голоду помру.

— А чого ж ви тут сидите, як на баштані уже немає нічого? — питають жінки.

— Та як же я звідси піду, як мене сюди поставили і ще не зняли... — відповів дід.

Повідомив М. С. ДОВБНЯ
із с. Солошино Кобиляцького
району Полтавської області.

НАХАБИ

Зайшов до автобуса старий дідусь. Зігнувся та й стоїть, бо місця всі зайняті. А один молодик каже другому:

— Ну й нахабними стали оці старі!.. Так і стовбичать перед носом, щоб хто їм місцем поступився...

Повідомив М. МИКОЛАЄНКО
із с. Великого Яблунця
Ємільчинського району
Житомирської області.

Літературні пародії

ДИВО НА СУЧКУ

Прийду у серпні і зірву із гілки
Червленобоке диво.
(Випадково б
Із дивом і сучка не відломити!)
. . . . . .
Відтак добравшись до сучка крізь хвостик,
Немов крізь горло амфори вузеньке,
У яблуко вливався... Сік землі!
(П. РЕБРО. Із збірки «Вогнярі».
К., 1971).

Поете!
Оспівав ти диво з див —
Невже й сучок, нарешті, зародив?!

Валентин КИРИЛЕНКО.

Юрій ІВАКІН *З циклу пародій «2×2=?»*

КАМ'ЯНИЙ ВІК

«Твердію я,
Твердію весь».
(П. СКУНЦЬ. «Твердість»).

Сміття трималось на воді.
В книжках зміючилась зневіра.
Я вже не знав, куди іти.
Забув, що два на два чотири.
А що якщо?
два на два?
п'ять?
А що якщо —
два на два — свічка?
Чи треба істини шукать,
Чи жити просто, як смерічка?
Я не жалів своїх долонь
На оплески й ляпасименти,
Гасив й запалював вогонь,
Скидав і ставив монументи.
Я тяжко-важко виростав.
На нервах сумнів перевішав.
Аж гулькі І я твердіти став,
Я — озалізобетонішав.
Ось я заліз на постамент
І мусянджово бронзовію.
У мене тіло — монумент
І твердокам'яная вия.
Такого й критик не зімне.
Стою чавунний, мов догмати.
Охочі гризтимуть мене,
Та можуть зуби поламати.

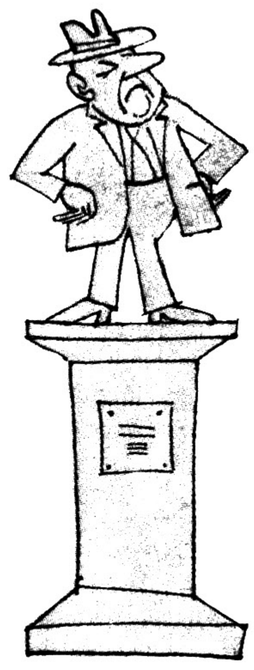

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

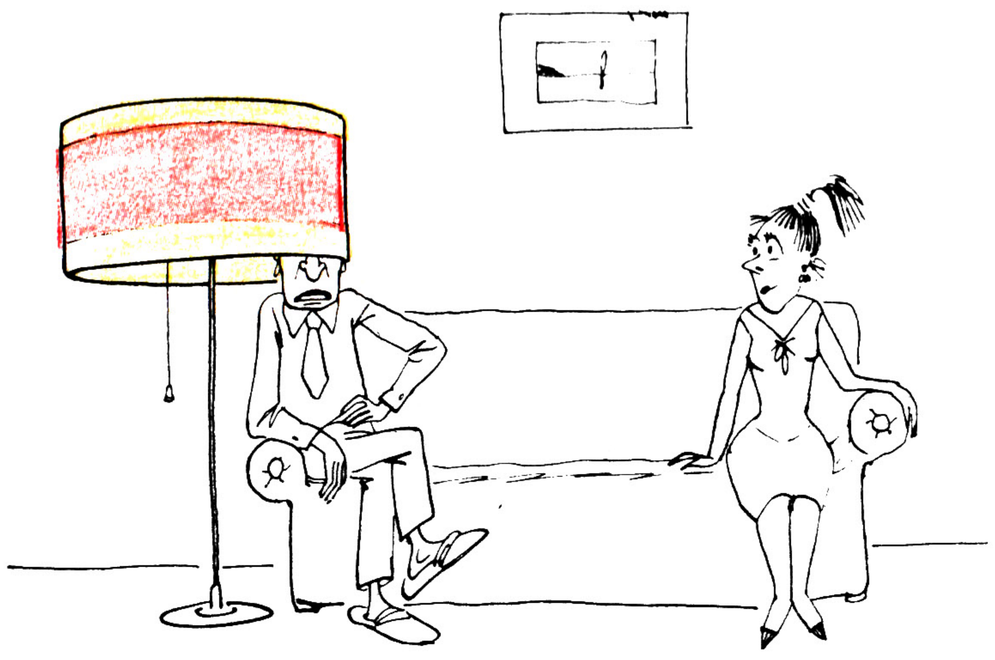

— Я тебе бачити більше не хочу!..

Сатиричні мініатюри

БЕЗПРОГРАШНА ЛОТЕРЕЯ

— Ми з жінкою забилися об заклад. Вона сказала, що цього разу виграє по лотереї, а я казав — ні.
— Ну і хто ж виграв?
— Я.

В ПЕРШИЙ РАЗ

Інструктор питає новачка-парашутиста перед першим стрибком:

— Якщо ви порахуєте до 10, смикнете кільце, а парашут не розкриється, що далі робитимете?

— Рахуватиму спочатку.

ЗАСПОКОІВ

— Після закінчення сільськогосподарського інституту ти, сину, приїдеш в село?

— Обов'язково, мамо... У мене ж будуть відпустки.

НА ТЕ Й СОБАКА

— Чому, бабусю, у кози є роги, а в собаки нема?

— Собака й так відгавкається.

У ФОТОАТЕЛЬЄ

— Років двадцять тому ви зробили мені фотокартку, на якій я виглядала молодою і вродливою, а зараз я вийшла, немов бабуся. Яка тому причина?

— Фотоапарат постарів,— відповів фотомайстер.

ПРОФЕСІЙНА ЦІКАВІСТЬ

Молочниця (до продавця газованої води:

— Цікаво, чим ви воду розбавляєте?

КІНЕЦЬ ТЕРПІННЮ

Ідуть два п'яних дорогою. Один і каже:— Друже, що мені робити, на мене стовп іде?

— Будь розумний, обмини.

— Ні, досить. Я вже два обминув!

ЗГАДАЛА

Стюардеса оголошує пасажирам:

— Літак летить на висоті шість тисяч метрів, температура повітря за бортом 30 градусів морозу.

— О боже! — вигукнула бабуся, це ж мої курчата вдома померзнуть!

Ігор СІЧОВИК.
м. Кривий Ріг.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

— А це вам на чай.
— Дякую, я вже сам узяв.

ЯК БРАТИ ВІВЦЮ ЗУСТРІЛИ

БАЙКА

Із чужих країв незнаних
йшли Вівці листи:
«Наша сестро безталанна
швидше приїзди.

Ми живем за морем синім —
рідні всі, брати,
маєм щастя повні скрині,
лиш потрібна ти.

Жити будеш в нас не бідно,
питимеш меди.
Не вагайся, сестро рідна,
поспішай сюди».

...Повернулась з того раю
через рік — крива,
шерсть облізла, вух немає,
ледь сама жива.

Може, скажете, збрехала
баєчка оця?

—

Без вагань за море мчала
не лише Вівця!

Олександр ПИРОЖЕНКО.

Усмішки наших друзів
(з народного гумору)

СТАРИЙ І МОЛОДИЙ

(З грузинського)

За столом дідок беззубий
З юнаком одним сидів.
Навперейми і завзято
Кожен хвацько й швидко їв!

Раптом плакати пустились...
Запитали ми: «Чого?»
«Та не можу, — дід озвався, —
Я ніяк догнать його!

Молодий він. Зуби має.
Легко все жувать йому».

Потім хлопця ми спитали:
«Ну, а ти ревеш чому?»
«А мені встигати, — каже, —
Втроє важче за старим:
Лиш почну шашлик жувати —
Він ковтає вже цілим!»

ШАХ ЗАПИТАВ...

(З азербайджанського)

Зібрав якось шах всю верхівку
і знать
І мовив: «Сьогодні волів би
я знать,
Які ви правдиві!» — і крикнув
нараз:
«Хто жінкою вкрай невдоволений
з вас —
Ті встаньте негайно!» — баском
наказав.
О тій же секунді піднявся
весь зал.
Один лиш не встав... Шах гука
з-за стола:
«З жоною ти ладиш?.. Тобі
і хвала!
Безмежна хвала!» — глянув шах
із-під брів.
А той йому каже: «О, царю
царів!
Коли ти, мудрець наш, вставати
просив,
Я б першим піднявсь, та нема
в мене сил:
Жона розходилась в домашній
війні
І ногу сьогодні зламала мені».

ВІДМІННИЙ СТРІЛЕЦЬ

(З туркменського)

З охоти Ахмет йшов, радий
без ума:
— Стрілець я відмінний! І рівних
нема!
Сьогодні я в горах так стрельнув
козла,
Що заднюю ногу і шию
пройшла —
Одна моя куля! Погляньте ви —
ось!!!
— Та як же тобі це, Ахмете,
вдалось?..
— Козел в той момент,
як я в нього стріляв,
Щоб шию почухати, ногу
підняв!

ПОДВІЙНА ПОМИЛКА

(З узбецького)

Проходив мудрець мимо лавки
купця.
Надумав образить купець
мудреця:
«Коли ти ще йшов там, де пасся
козел,
Здалося мені, що крокує осел!..»
«Я теж помилився: здалося
на мить,
Що нібито в лавці людина
сидить!..»

УРОК СТРІЛЬБИ

(З азербайджанського)

Мамед сказав: «Моя рука
Вам зараз дасть урок:
Урок стрільби з дробовика!»
Й поважно звів курок...

«Ба-бах!» — і змазав.
Та не зблід,
А з гонором сказав:
«Отак стріляє мій сусід, —
Я точно показав...»

Надумав ще приціл узять:
Два промахи підряд!..
«Отак, — сказав, — стріля мій
зять,
А так — мій друг Мурад...»

Лиш на четвертий раз попав:
«А це — стрільба моя!
Так влучно, друзі, — наповал! —
Стріляю тільки я!»

Переклади Ст. ОЛІЙНИКА.

ЧУДЕСА КІБЕРНЕТИКИ

У наш високотехнічний вік не легко здивувати людину якимось відкриттям. А от Рейнер Мюлен, економіст із Бонна, несподівано зробив відкриття, яке його самого здивувало. Зайнявшись проблемами застосування електронно-обчислювальної техніки в банківській справі, він відкрив, що в ряді західних країн електронний мозок «за сумісництвом» успішно прислуговує шахраям.

Так, наприклад, програміст, що обслуговував комп'ютер одного великого гамбурзького банку, запрограмував підопічну машину так, щоб вона не заокруглювала, як завжди, десятих долей пфеніга, а відраховувала їх на його банківський рахунок.

Сказано, з миру по нитці — голому сорочка. От за два роки на той рахунок і набігло 498 тисяч марок.

На підприємстві ж міста Золінгена машина кілька років нараховувала програмістові додаткову «зарплатню». А в одному банку електронний помічник трудився одразу на цілу групу ловкачів, у тім числі й на віце-президента, і на директора банку. При його допомозі ці поважні шахраї поклали в свої кишені понад 6,8 мільйона доларів.

Словом, як з'ясував той допитливий економіст, у Західній Європі та США при допомозі комп'ютерів здійснено понад 130 злочинів. Це відкриття, як уже мовилося, здивувало його самого. А, між іншим, дивуватися нічого — сказано ж: західний світ — то світ широких можливостей! І якщо досягнення електроніки дає ще одну можливість руки погріти, то чого ж, питається, гав ловити?!

НАСЛІДКИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

В одній із шкіл штату Арканзас звільнили учительку англійської мови і літератури Анну Стюарт. Звільнили з дуже поважної причини: «своїм виглядом пані Стюарт нагадує відьму, як її зображують в американському фольклорі: білява, з зеленими очима, віддає перевагу зеленим платтям, мочка лівого вуха трошки товща норми».

Пані Стюарт не допомогло те, що вона завжди носила зачіску, яка прикривала вуха, і що на шиї у неї висів хрестик.

До своїх неприємностей учителька ставиться з гумором шибеника: «Добре, що я живу в Сполучених Штатах тепер. Років з двісті тому мене могли спалити на багатті».

СОБАЧЕ ЖИТТЯ

Коли американка Елеонора Рітчі залишила юдоль земну та відійшла на вічний спочинок, її родичі утратили спокій — змахнувши сльозу скорботи, вони згуртовано кинулися в бій за 14 мільйонів доларів, що залишилися після покійниці.

Чотири роки бушували судові бойовиська, і родичі мусили здатися та уступити ласий шматок... собакам. Бо, згідно з духівницею покійної мільйонерки, усі ті мільйони мали піти на утримання 150 бездомних собак, яких міс Рітчі прихистила у своєму маєтку.

Щоправда, не тільки кревним покійниці, а й деяким отим законним спадкоємцям не поталанило — поки тяглися судові турніри, 69 собак перебралися на той світ.

Зате інші можуть бути спокійні за своє майбутнє: живуть вони у цілком сучасній клініці у штаті Флоріда. На їх утримання витрачається 17 тисяч щорічно, а на медичне обслуговування — 12 тисяч доларів на місяць.

Так що собакам нічого на долю ремствувати. Навіть навпаки: мільйони американців можуть тільки мріяти про таке «собаче» життя.

ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВИЛ ДОБРОГО ТОНУ

На початку теперішнього століття Англія вважалася країною пуританської моралі, суворих звичаїв. І найбільше, чого боявся англієць, це як би, ненавмисне не погрішити проти правил пристойності. Навіть таке слово як «шлунок» вважалося непристойним. Але часи змінюються...

Нещодавно на Оксфорд-стріт, одній із найпожвавленіших вулиць Лондона, зупинився приватний автобус. З нього вийшли шість голих дівуль і почали роздавати перехожим листівки, в яких публіку запрошували відвідати фестиваль поп-мистецтва поблизу Лондона. Перехожі (чоловіки) виявили велику зацікавленість до поп-мистецтва — всі листівки розхапали за десять хвилин.

І сміх, і гріх

Мешканець італійського міста Мілана, якийсь Ніно Ранделлі, ретельно відвідував зубних лікарів. Поки вони обслідували його зуби, Ніно успішно і з користю для себе обслідував їхні кишені. Врешті-решт злодій попався. На суді він заявив: «Знаєте, добродію суддя, я відчував такий страх перед бормашиною, що мусив чимось відвернути свою увагу».

—

«У Західній Німеччині більше людей вірить у відьом, ніж у теорію відносності.

...В інших «сучасних» країнах із цим теж не ліпше».

(«Франкфуртер рундшау»).

—

Одружившись утретє, багатий американець Фуллер Каллауей дійшов думки, що життя не варте того, щоб дорожити ним, і за допомогою солідної порції снотворного розпрощався із білим світом.

Коли відкрили духівницю покійного, то виявилося, що своїй першій дружині він заповів 100 тисяч доларів, другій — 10, а офіційній вдові Аннеті — один долар.

—

«Шукаю нареченого — власника породистого коня. Разом із пропозицією прошу обов'язково прислати фотографію коня».

(Об'ява у західнонімецькій газеті «Райтер-ревю»).

—

Вимагаючи надвишки до своєї зарплати, персональні секретарки шефів лондонських установ пригрозили, що, відповідаючи на телефонні дзвінки, не будуть брехати. Наприклад, коли хтось запитає, де в даний час знаходиться шеф, секретарка чесно відповість: «Він переїв у обід і тепер відсипається», або «Він сказав, що його нема», або «Він не бажає з вами зустрічатися».

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

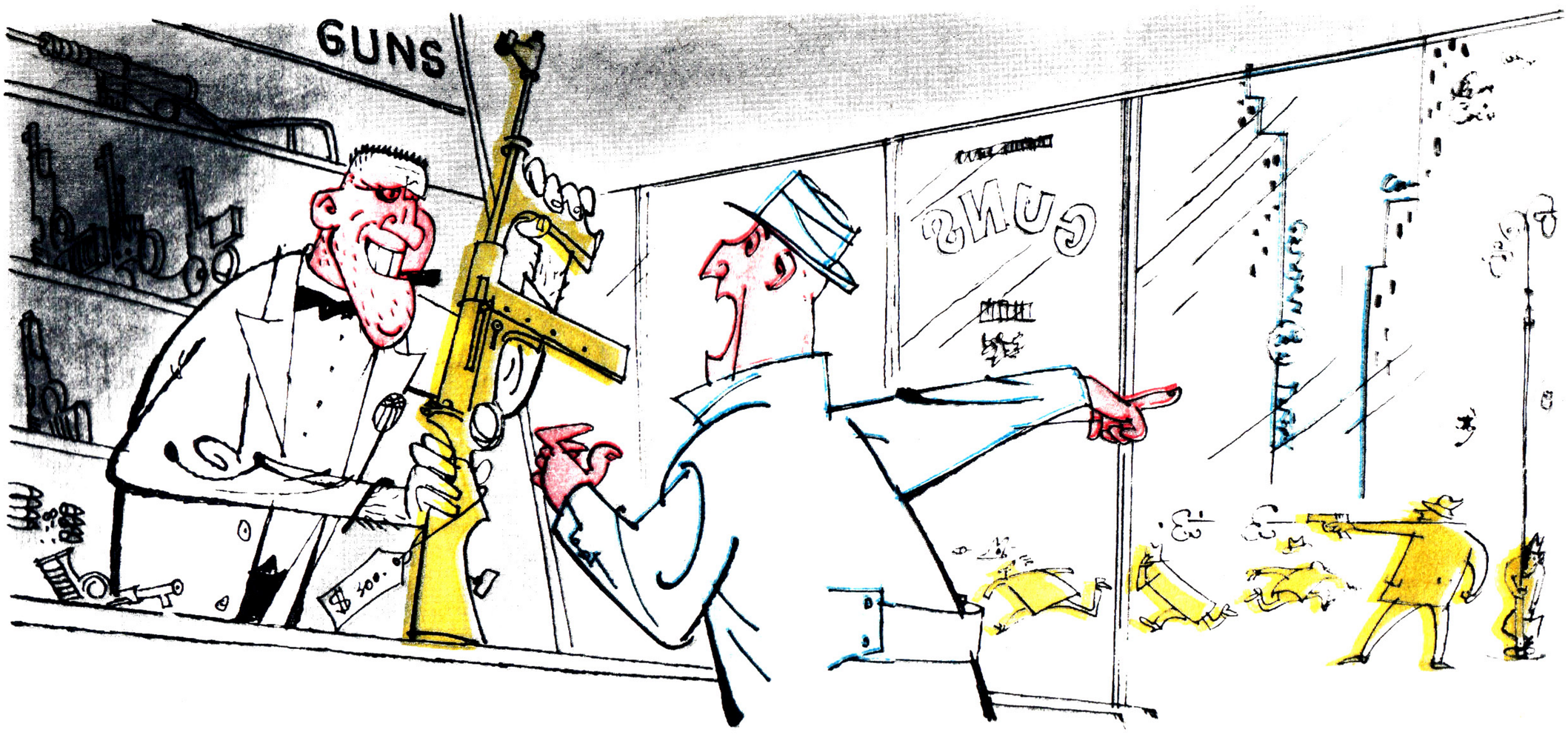

— Чоловік, якому ви щойно продали пістолет, — божевільний!
— Нічого, купіть ось цей автомат і можете його не боятися!..

Хлопчик Івасик, дівчинка Ната
Грались обоє в маму і тата.
Діти як діти. Грались... Одначе,
Дещо у грі їх було не дитяче.

Раптом Івасик мовив до Нати:
— Чи не пора нам дитинку мати?
— Хто його знає — каже «дружина»,—
А ти хотів би доню чи сина?
— Звісно, що сина!..
І в ту хвилину
Стали обоє місити глину.

Мовчки ліпили ноги і руки,
Та усі інші потрібні штуки.
Вийшов хлопчина — диво із дива!
«Тато» щасливий. «Мама» щаслива!..

Далі ішло все: ніби-то ранок,
Ната готує «мужу» сніданок.
То поспіває люленьки-люлі,
То поспішає знов до каструлі,
Варить і миє, шиє і стеле —
Діло жіноче — досить веселе.

Ну а тим часом — тато як тато
Бороду-щітку голить завзято.
Одеколониться. Морщиться. Хука.
Сів біля столу, пальцями стука.
— Де ж той сніданок? — шмигає носом.
Ногу — на ногу й зиркає косо.
Щоб не встрявати зранку у сварку —
Очі — в газету, в зуби — цигарку.
Тільки «дружина» квапиться, біга,
Крутиться-в'ється, наче та дзига.

Встав наш Івасик, ходить по хаті.
Брови — як хмари, очі — булькаті.
Врешті терпіння зійшло з орбіти:
— Можна за ранок чорта зварити!
— Зараз... хвилинку,— каже «дружина».
Плюнув — і тільки майнула спина.

Ната колише «дитя» і співає:
«Де ж то наш тато довго блукає?
Може, нарада? А може, збори?
Спи, мій синочку, зіронько-зоре.
Вже на десяту вилізла стрілка.
Мабуть, піймала тата горілка.
Спи, мій коханий, спи, мій хороший,
Знову наш тато прийде без грошей.
Знов од зарплати і до зарплати
Дні і години будем латати»...

Йвасик — у хату... Ната, мов стругом:
— Де ти на мене взявся, п'янюго?!
Досить мовчати! Досить терпіти!
Скільки ти будеш кров мою пити?!

— Жіночко, тихо. Дай мені слово.
Нащо гарячку пороти раптово?!
Нащо ці сварки і нарікання,
Я... я за мирне співіснування!
Отже, послухай: після наради
Як я чкурнути міг від громади?!
Рушили разом, всім колективом
Поласувати свіженьким пивом.
Висушив кухоль, другий та й досить.
Хлопці, дивлюся, третій підносять.
Звісно, не будеш чмихати носом.
Раз ухвалили одноголосо.
Тільки хотіли встати з-за столу —
Як принесло тут майстра Миколу.
Хоч і просився я, скаржився на серце,
Вмовили — випив чарочку з перцем...

Стала «дружина», руки у боки:
— Скільки ти будеш пить з мене соки
Я — на роботу, в ясла — дитину...
Наймичку маєш, а не дружину.
Ох, якби знала твою породу,
Заміж за тебе не вийшла б зроду!

Блиснули очі у «чоловіка»:
— Бачиш, знайшлася цяця велика!
Заміж не вийшла б? Ну ж і злякала?!
Ніби на світі без тебе мало!

«Жінка» скипіла — і почалося:
Смиче за чуба, він — за волосся.
Аж піднімалась дибки хатина,
Навіть розбилась з глини дитина...

Хлопчик Івасик, дівчинка Ната
Грались обоє в маму і тата.
Чиї це діти? Питать не треба —
Мами з татами, гляньте на себе.

Олександр БОГАЧУК.

м. Луцьк.

Чув я, що один керівник, накладаючи резолюції, кольоровими олівцями користувався. Червоним напише «вирішити питання по суті» — значить, справді треба вирішувати. а синім — можна й вусом не вести.

Отаке у Крижопільській райспоживспілці теж практикується.

Восени минулого року купив я телевізор «Рекорд». Але вдома він пробув лише три дні, решту часу — по майстернях мандрував. Після третього ремонту, поки не закінчився гарантійний строк, став я вимагати, щоб мені його замінили на новий. У Тульчинському телеательє довідку потрібну взяв.

Голова Крижопільської райспоживспілки на тій довідці наклав відповідну резолюцію. Та видно, не тим кольором, бо голова Шарапанівського сільського споживчого товариства т. Хараїм телевізор у мене взяв, але обмінювати його не поспішає. І грошей не велить повертати.

Уже четвертий місяць ходжу я із ССТ в райспоживспілку, із райспоживспілки в ССТ, але потрібного кольору резолюції ніяк не доб'юся. Може, ти, Перче, допоможеш?

В. РЕДЬКО.

с. Шарапанівка
Вінницької області.

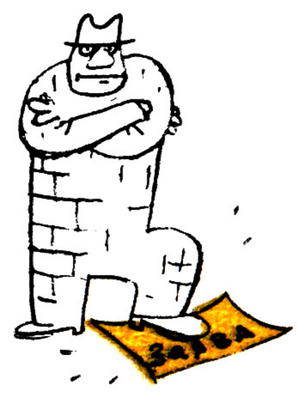

Як ти думаєш — що може найкраще освіжити і охолодити порожнину рота? Якщо вірити рекламі Харківської парфюмерної фабрики, то це — зубна паста «М'ятна», яку та фабрика випускає.

Але нам здається, що реклама замовчує ще одну особливість цієї пасти. А саме: коли надавити на тюбик, то освіжаючий виріб видавлюється не через призначений для цього отвір, а через стінки тюбика відразу в кількох місцях. І таким чином освіжає та охолоджує руку, в якій ви той тюбик тримаєте.

Що ж до порожнини рота, то для неї вже нічого не залишається. Залишається тільки гіркий присмак, та й то не в роті, а на душі.

С. РАТНЕР із Чернігова
та **О. ЮРИСТОВСЬКИЙ** зі Львова.

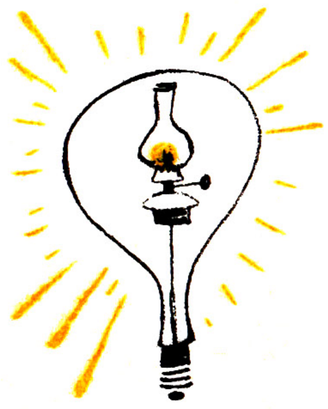

Ну й літечко цього року видалося!.. Десь нещадно смалило сонце, десь, як з відра, без кінця і краю лили дощі, а от у нас, у Пологах, ще й досі весняної відлиги не було. «З настанням відлиги, — листовно пообіцяв нам 24 лютого 1972 року наш голова міськвиконкому т. Мосієнко, — Пологівський РЕМ (район електромереж) приступить до реконструкції лінії електропередач, яка вирішить усі питання з електропостачанням вулиці К. Маркса».

Так от, Перче, відлиги цього року в Пологах, виходить, ще не було. Бо навіть після теплої обіцянки т. Мосієнка справа з енергопостачанням вулиці К. Маркса все ще перебуває на точці замерзання. І світимо ми в основному очима.

В. ЛИСЕНКО.

м. Пологи
Запорізької області.

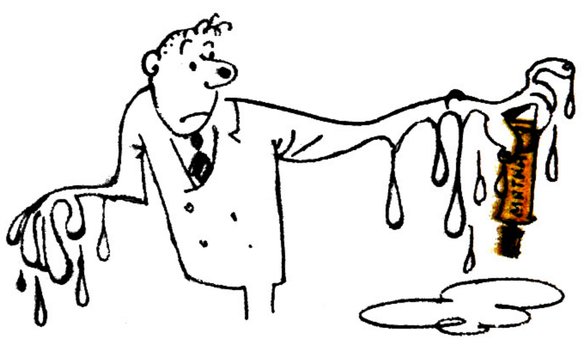

Прикро, звичайно, але ще бувають випадки, коли ми, лікарі, мусимо визнати, що, неспроможні будь-чим допомогти хворому.

Отак і цього разу. Хворі насідають на нас, працівників дільничної лікарні, хворі наполягають, щоб ми, нарешті, відкрили двері амбулаторії, а ми зробити цього не можемо.

Чому?

А тому, що нема дверей. І вікон також нема. І, взагалі, амбулаторія ще невідомо коли буде. Бо вже дванадцять років її на паях будують колгоспи ім. К. Маркса, ім. Калініна та «Росія», а коли кінець-кінцем добудують, ніхто не знає, — навіть Іван Павлович Нехаєнко — голова колгоспу «Росія», силами якого здійснюється це пайове будівництво.

А втім, може, т. Нехаєнко знає, та мовчить. У такому разі, може, хоч з тобою, Перче, поділиться своїм секретом. А то на прохання медиків він і рота розтулити не хоче.

В. АКУЛЕНКО,
головлікар дільничної лікарні.

с. Жовтневе
Яготинського району
Київської області.

ЗАЛІЗНЕ МЕНЮ

У готельному буфеті сказали: «Немає».

В найбільшій у місті їдальні № 2 мовили те ж саме.

Їдальня № 6 була на ремонті.

Буфетниця пристанційного буфету мовчки похитала головою.

Завідуючий виробництвом кафе «Відпочинок» Б. С. Прилуцький безпорадно розвів руками.

В ресторані Сейм» на мене глянули так, ніби я попросив тушкованих рябчиків чи смажених в'юнів з галушками.

— Мені б склянку молока, — заїкнувся я в їдальні № 5, що знаходиться на території фабрики художнього ткацтва.

— Немає.

— Молочного супу.

— Тю! Молока ж немає.

— Кефіру.

— Взагалі не буває.

— Сметани.

— Навіть для борщу немає.

— Порцію сиру. Хай без сметани, але з цукром.

— Не буває.

— То невже нічого з молочних страв немає?

— Немає.

— А є у місті дієтична їдальня?

— Немає...

З їдальні № 5 я подався до А. М. Тютченка, директора Кролевецького комбінату громадського харчування. Аби в питанні — чому для дієтників їжі немає — поінформуватися.

— Анатолія Миколайовича немає, — сказали на комбінаті. — Навідайтеся по обідній порі.

Навідався.

— Немає. І навряд чи буде...

Так і не пощастило мені познайомитися з директором. Але в питанні — чому немає — поінформувався. В компетентних місцевих колах. Тому, з'ясувалося, немає, що комбінат в особі товариша Тютченка давно вже перейшов на більш прогресивний, так званий бездієтний метод обслуговування споживача. І що наслідки цього нововведення разючі: у місті не лишилося жодного дієтника. Всі вони повиліковувалися від гастриту та інших шлунково-кишкових захворювань шляхом повсякденного споживання борщу і шніцелю, що складають залізну основу меню місцевих харчувальних закладів.

Мені приємно було почути це. Настільки приємно, що навіть в пустому шлунку перестало буркотіти.

М. ПАЛЬЧИК.

м. Кролевець
Сумської області.

10 СЕКУНД НА РОЗДУМИ!

Відповіді:

Оправ його хоч і в рами, а він усе такий самий!
Піднімайте, свині, хвости, бо глибоко морем брести!

ТРЕТІЙ РАЗ У ТРЕТІЙ КЛАС

Мал. Є. СЕНДЗЮКА

— І ніякий я тобі не третьорічник, а ветеран свого класу.

СТРАШНЕ ПЕРО ЖИВЧИКА...

«Он пришел до меня примаком голий как мать родила в одной драной рубашке і можна казать без штанів а за десять год совместной жизни поніс од меня цілий чамайдан різного барахла».

(Із заяви).

Надіслав М. ПШЕНИЧНИЙ.

с. Засулля
Полтавської області.

* * *

«На станції техобслуживанія мені подварили мєстамі прогнившеє дніще, порівняли бока, зашпаклювали і покрасілі где нада».

(З пояснення).

Надіслав С. КУЗЬМЕНКО.

м. Житомир.

* * *

«ЗАЯВЛЕНІЄ

Прошу дати мені отпуск так як я женюс на три дня з 29 по 31 травня 1972 року».

Надіслали Д. НЕВЕЛЬСЬКА і В. ОТРОЩЕНКО.

м. Луцьк.

* * *

«На сівбі кукурудзи закріпити квадратно-гніздовим методом керівний склад і спеціалістів колгоспу по бригадах».

(З рішення правління колгоспу).

Надіслав Г. ШУЛЬГА.

м. Васильків
Дніпропетровської області.

* * *

«Продаєця корова з теличкой. Заходити коли вгодно тільки не дньом і ночію, бо вдень я в лісі, а вночі засуваюсь».

(З дошки об'яв).

—

«Продайоца дом подходящий возле клубу, возле школи, возле колонки, возле магазина, только сусід противний, через що й продаю».

(З дошки об'яв).

—

«Слухали: заяву пенсіонера П.
Ухвалили: задовольнити заяву тов. П. кирпичом і дати йому на зуби 20 карбованців».

(З протоколу місцевкому).

Надіслав П. ЖАДАН.

с. Чернеччина
Краснокутського району
Харківської області.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ **«Даруйте на слові» — під такою назвою у «Перці» (№ 12) був надрукований фейлетон. У ньому, зокрема, розповідалося про те, як мешканці села Бодаква (Лохвицький район) аж тричі зверталися до редакції із скаргами на те, що в їхньому селі ніяк не збудують сільмагу. Начальник будівельно-монтажного управління Полтавської облспоживспілки тов. Кириченко кожного разу давав урочисті обіцянки завершити будівництво, але слова свого не дотримував.**

Після виступу Перця тов. Кириченко надіслав редакції відповідь, в якій запевнив, що будівництво закінчується, і незабаром магазин відкриється.

★ **У № 14 журналу, в розділі «Клуб губителів природи» було вміщено фейлетон «Мантія — за особливі заслуги», в якому розповідалося, що Бучанський крохмальний завод і раніше систематично скидав неочищені отруйні води у Рукач — притоку річки Ірпінь, а у травні 1972 року спустив стільки отрути, що на протязі тридцяти кілометрів — од селища Гостомель до Ірпінської насосної станції — риби загинуло на багато тисяч карбованців.**

Прокурор Київської області тов. Богачов повідомив, що проведеною перевіркою факти повністю підтвердились.

Проти винуватців цього неподобства прокуратура порушила кримінальну справу.

★ **У тому ж номері журналу в добірці заміток під рубрикою «Де, що, коли не відбулося» писалося про те, що у с. Лукашівці Золотоніського району стоїть недобудоване приміщення дільничної лікарні, спорудження якої розпочато ще в 1964 році.**

Заступник голови виконкому Черкаської облради тов. Каплаушенко повідомив редакцію, що нині вживаються заходи до закінчення будівельних робіт протягом 2—3 місяців.

Райвиконком узяв будівництво лікарні під свій контроль.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: **252047. Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.** Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець. Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перец» № 22 (896) (на украинском языке). Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 17. X. 1972 р. Підписано до друку 31. X. 1972 р. БФ 10962. Папір 70×108¼. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 05835. Тираж 2 380 000 прим.

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejornal.com

Індекс 74393
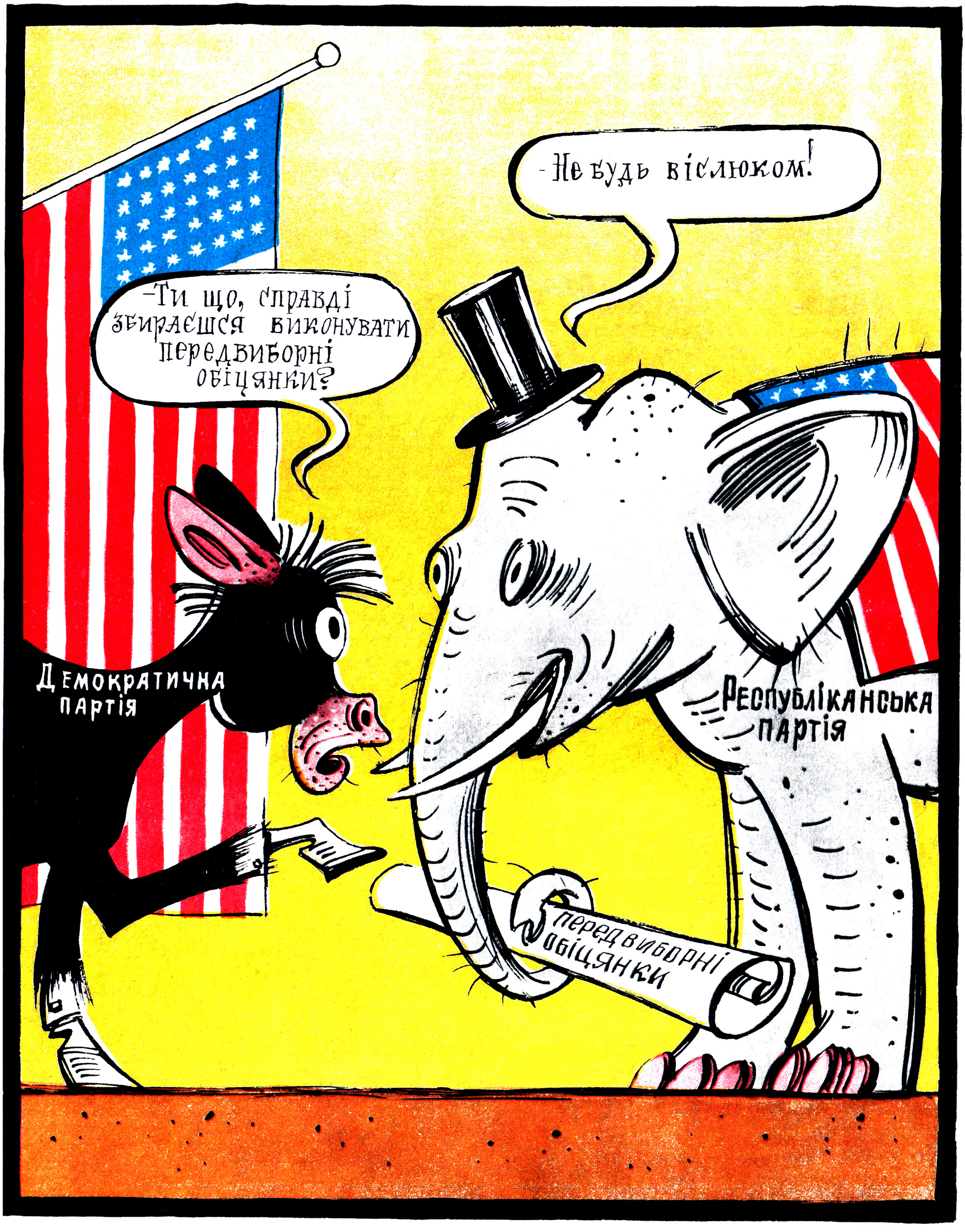
Мал. А. АРУТЮНЯНЦА